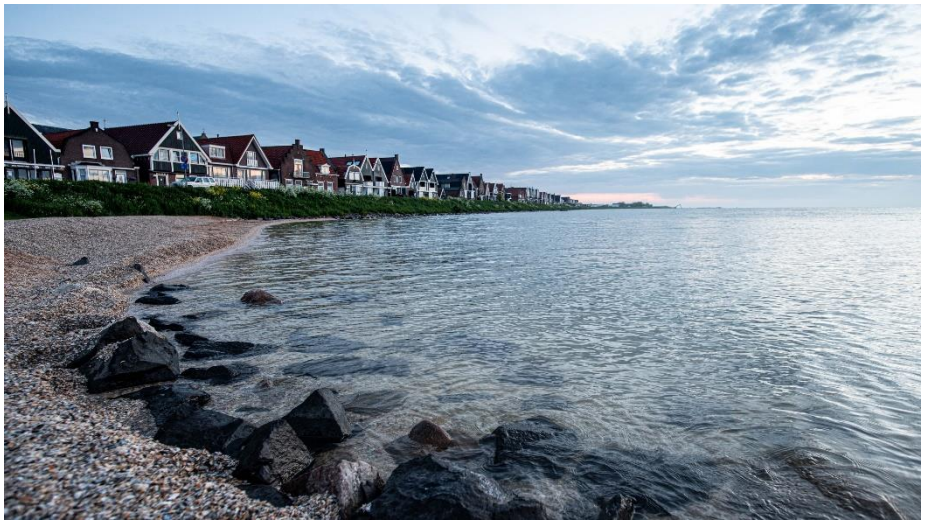
Gemeente
EDAM
VOLENDAM

RAPPORT UITWERKING MEEKOPPELKANSEN APRIL 2023

Gemeente EDAM VOLENDAM

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Besluitvorming meekoppelkansen 3
3. Stand van zaken, probleemstelling en oplossing per meekoppelkans 3

3.1 Afrit Noordeinde 3

3.2 Steiger Etersheim 4

3.3 Kruising Warder en Kitesurflocatie Edam-Zuid 6

4. Verbinding zeesluis Edam 6
5. Overige ontwikkelingen 8

5.1 Veenus 8

5.2 Herinrichting Noordeinde 8

1. Inleiding
In deze rapportage wordt per meekoppelkans de stand van zaken en de probleemstelling en mogelijke oplossing(en) beschreven.

2. Besluitvorming meekoppelkansen
De gemeenteraad heeft op 26 mei 2021 ingestemd met het document Meekoppelkansen, uitwerking en haalbaarheid van 30 maart 2021. Er is ingestemd om de kapitaallastenreserve aan te vullen met afgerond 173K . Hiermee is samen met nog te verkrijgen subsidie van 483K een investeringskrediet van afgerond 1.282K beschikbaar voor realisatie van de afrit Noordeinde, steiger Etersheim, kruising Warder en kitesurflocatie Edam-Zuid.
De uitvoering van de meekoppelkansen is afhankelijk gemaakt van de nog te ontvangen subsidie. Tevens dient de volgende prioritering gehanteerd te worden: afrit, steiger, kruising, kitesurflocatie.

3. Stand van zaken, probleemstelling en oplossingen per meekoppelkans

3.1 Afrit Noordeinde

3.1.1 Stand van zaken
De alliantie Markermeerdijken heeft op 5 september 2021 van de gemeente opdracht gekregen om een ontwerp te maken van de afrit. De dijkversterking van het deel Noordeinde, module 10, is technisch enorm complex gebleken. Er is een hulpscherm van stalen damwandplanken nodig om de woningen te beschermen tegen de verwachte vervormingen in de ondergrond als gevolg van zetting door het aan te brengen zandpakket. Dit heeft de alliantie ook nader toegelicht in bewonersbijeenkomsten. Het is lange tijd ongewis geweest of de alliantie de afrit als meekoppelkans in het ontwerp geïntegreerd kreeg.

In februari dit jaar was het ontwerp van module 10 gereed. Onlangs is duidelijk geworden dat het de alliantie, mede door de technische complexiteit van de dijkversterking, niet lukt om de afrit te integreren in de werkzaamheden. De alliantie gaat eind mei dit jaar starten met het aanbrengen van de werkbaan en er is niet voldoende tijd meer beschikbaar voor het meenemen van de ontwerp- en voorbereidingsfase van de afrit. Het risico van extra kosten of vertraging is dermate groot, dat zij dit niet kunnen en willen dragen. De alliantie zorgt er wel voor dat het na realisatie van de dijkversterking niet onmogelijk wordt om de afrit te maken.

3.1.2 Probleemstelling
In het raadsbesluit van 27 mei 2021 is een prioritering vastgesteld en zijn alle 4 meekoppelkansen met elkaar verbonden. De afrit Noordeinde heeft de hoogste prioriteit maar inmiddels is duidelijk dat dit deelproject in feite geen meekoppelkans meer is, omdat de afrit niet “meegekoppeld” kan worden met de dijkversterking. De alliantie heeft (gelet op de hiervoor aangegeven stand van zaken) nog geen ontwerp kunnen maken waardoor er ook nog geen duidelijkheid is over alle technische- en procedurele aspecten van een afrit. Ook is het zonder ontwerp niet mogelijk om een kostenraming te maken. Wel is duidelijk dat door de ontwerpopgave ter plaatse en ook de prijsstijgingen van de afgelopen 2 jaar is de verwachting groot is dat de kosten hoger uitvallen dan eerder geraamd. Hierdoor is ook niet duidelijk of en hoeveel van de andere meekoppelkansen binnen het beschikbare krediet kunnen worden uitgevoerd.

3.1.3 Oplossingsrichtingen

De afrit Noordeinde kan niet tegelijkertijd met de dijkversterking worden uitgevoerd. Het is nog onduidelijk wanneer alle technische- en financiële gegevens beschikbaar zijn. Ondertussen zijn er reeds afgerond € 28.000 aan kosten gemaakt. Voorgesteld wordt om de afrit los te koppelen als meekoppelkans en daarmee geen onderdeel van dit project meer te laten zijn.

Er zijn dan 2 mogelijkheden:

1. Het beschikbaar gestelde krediet van € 459.245 minus gemaakte plankosten, als opgave over te hevelen naar de afdeling Openbare Werken. Dan kan na gereed komen van de dijkversterking in 2026 een weloverwogen advies worden voorbereid over het vervolg van de uitvoering, ook in het licht van de ontwikkelingen met hotel Spaander. Van belang is hierbij om in ogenschouw te nemen dat de afrit niet voor het beschikbare krediet gerealiseerd kan worden, dus dat in de besluitvorming in de toekomst het krediet aangevuld dient te worden.

Gevolgen voor kapitaallasten bij overhevelen krediet en afboeken subsidieopbrengst:
Bij het beschikbaar stellen van het krediet is rekening gehouden met een te ontvangen subsidie van € 173.100. De kapitaallasten waren dan gedurende een periode van 10 jaar € 28.615 per jaar. Door het vervallen van de subsidie zullen de kapitaallasten gedurende een periode van 10 jaar € 45.925 per jaar worden. Dit is exclusief het extra benodigde krediet in verband met de mogelijke hogere uitvoeringskosten. De gevolgen voor kapitaallasten met het aanvullend krediet in de toekomst is nog niet bekend.

2. Het beschikbare gestelde krediet van € 459.245 minus gemaakte plankosten terug laten vloeien naar de algemene middelen. De afrit is dan geen project meer, ook niet in de toekomst. Mocht de afrit wel gewenst zijn dient in de toekomst een geheel nieuw krediet beschikbaar te worden gesteld.

Gevolgen voor kapitaallasten bij krediet opheffen en afboeken subsidieopbrengst:
De kapitaallasten zijn gedurende een periode van 10 jaar geraamd op € 28.615 per jaar. Door te besluiten niet tot uitvoering over te gaan, komt het krediet te vervallen. De kapitaallasten vervallen dan ook. Wel zal het reeds bestede bedrag van (afgerond) € 28.000 in één keer ten laste van de exploitatie komen in het betreffende boekjaar.

3.2 Steiger Etersheim

3.2.1 Aanleiding

In de toeristische visie van Edam-Volendam 2015 staat beschreven dat er een kwaliteitsslag voor het toeristische product wordt geambieerd. Voor Edam-volendam geldt dat het huidige toeristische product verbeterd en/of vernieuwd moet worden. Dit heeft als doel het huidige aantal bezoekers te consolideren en daarnaast een andere type bezoeker te trekken. Dit willen we realiseren door een interessant, aantrekkelijk en kwalitatief goed toeristisch product en passend accommodatieaanbod te bieden.

Het gebied rondom Etersheim is voor toeristen interessant met onder andere bezichtigingen aan de molen Etersheimerbraak op het laagste punt van Noord-Holland, het schooltje van Dik Trom, het bezoekerscentrum de Breek en het archeologisch museum.
Het gebied ontleent zich er niet aan om grote groepen met bussen te ontvangen. Er is tot dusver vooral ingezet op fietsers en wandelaars. De fiets- en wandelroute wordt binnen de dijkversterking

Markermeerdijken versterkt. Door aanleg van de steiger kunnen groepen over het water met de Bruine Vloot het gebied bezoeken. De hiervoor genoemde objecten zijn vanaf de steiger lopend te bezichtigen en bezoekers kunnen op de fiets stappen om het gebied verder te verkennen.

3.2.2 Stand van zaken

In september 2021 heeft de alliantie opdracht gekregen om het ontwerp van de steiger te maken. Het uitvoeringsontwerp was op 18 maart 2022 gereed en is mede tot stand gekomen met behulp van participatie met de omgeving en de toekomstig gebruikers.

Aanvragen voor de eerste tranche van de APRK (provinciale Ambitie Programma Ruimtelijke Kwaliteit) moest uiterlijk 1 april 2022 inclusief aanvraag omgevingsvergunning worden ingediend. De vergunningenprocedure is niet eenvoudig. De steiger past niet binnen het bestemmingsplan en bevindt zich in de kernzone van een primaire waterkering en in een Natura2000 gebied. Er is onder andere een voortoets in het kader van de Wet natuurbescherming, een BPRW-onderzoek en een aeriusberekening nodig. Na gereed komen van het ontwerp was het niet haalbaar om de complete aanvraag inclusief benodigde onderzoeken binnen 2 weken in te dienen.
Na overleg met de Provincie is de subsidieaanvraag met een concept aanvraag omgevingsvergunning ingediend. De subsidieaanvraag is in augustus 2022 afgewezen omdat er toch een definitieve aanvraag omgevingsvergunning moest zijn inbegrepen. Omdat er in 2023 en 2024 zicht is op een 2e en 3e tranche was er nog voldoende tijd voor het indienen van een complete aanvraag.

3.2.3 Probleemstelling

De in maart 2021 vastgestelde projectkosten van de meekoppelkansen zijn in verband met diverse gebeurtenissen in de afgelopen 2 jaar achterhaald. De steiger Etersheim is in maart 2023 geraamd op € 774.000,-. Dat is € 200.626,- hoger dan de raming van maart 2021.

De Provincie heeft een budget van 23 miljoen gereserveerd voor de fiets- en wandelroute tussen Hoorn en Amsterdam en voor het co-financieren van de ambities in het provinciale APRK tot een maximum van 50% van de projectkosten. Uitgangspunt was dat de Provincie 3 tranches beschikbaar zou stellen vanaf 2020. In de eerste tranche van 2021 is € 114.000 subsidie voor de kruising Warder beschikt.

De Provincie heeft onlangs besloten voorrang te geven aan de meekoppelkansen waar de Provincie zelf initiatiefnemer van is. Door deze voorrang en onder andere prijsstijgingen/indexeringen en BTW compensatie is het onzeker geworden of er nog een 2^{e} tranche voor meekoppelkansen voor overige initiatiefnemers beschikbaar komt. Provincie heeft aangegeven dat er desondanks de intentie bestaat om voor het APRK opnieuw subsidies open te stellen. Echter moeten ze de nieuwe politieke onderhandelingen nog afwachten. Naar verwachting komt daar in het laatste kwartaal van dit jaar duidelijkheid over. Dit betekent dat het onzeker is of er nog subsidie wordt beschikt.

3.2.4 Oplossingsrichtingen

Ten tijde van het raadsbesluit in mei 2021 was de steiger, met een investering van € 573.374 en grote kans op verkrijging van 50% subsidie, een betaalbaar project. Er was rekening gehouden met € 216.118 subsidie. Nu 2 jaar later is de kans groot dat er **geen** subsidie meer verkregen wordt en daarnaast zijn de aanlegkosten met ruim € 200.000 gestegen. Op basis van het uitblijven van de subsidie en de gestegen kosten wordt voorgesteld om de steiger los te koppelen als meekoppelkans en daarmee geen onderdeel van dit project meer te laten zijn.

Er zijn dan 2 mogelijkheden:

1. Het beschikbaar gestelde krediet van € 573.374 minus gemaakte plankosten, als opgave over te hevelen naar de afdeling Openbare Werken. Als er aankomend jaar toch nog subsidie vanuit het APRK beschikbaar wordt gesteld, kan met een nieuw raadsbesluit voor aanvullend krediet wellicht de steiger gerealiseerd worden.

Gevolgen voor kapitaallasten bij overhevelen krediet en afboeken subsidieopbrengst, want niet zeker:
Bij het beschikbaar stellen van het krediet is rekening gehouden met een te ontvangen subsidie van € 216.118. De kapitaallasten waren € 17.683 per jaar. Door het vervallen van de subsidie zullen de kapitaallasten gedurende een periode van 20 jaar € 28.669 per jaar worden. Dit is exclusief het extra benodigde krediet in verband met de hogere uitvoeringskosten.

Gevolgen voor kapitaallasten met aanvullend krediet:
Door de hogere uitvoeringskosten zal het krediet verhoogd moeten worden met ruim € 200.000. Daarnaast komt de subsidie te vervallen. De kapitaallasten waren gedurende een periode van 20 jaar € 17.683 per jaar, na kredietverhoging en het vervallen van de subsidie zullen de kapitaallasten € 38.700 per jaar worden.

2. Het beschikbare gestelde krediet van € 573.374 minus gemaakte plankosten terug laten vloeien naar de algemene middelen. De steiger is dan geen project meer, ook niet in de toekomst. Mocht de steiger wel gewenst zijn dient in de toekomst een geheel nieuw krediet beschikbaar te worden gesteld.

Gevolgen voor kapitaallasten bij krediet opheffen en afboeken subsidieopbrengst:
De kapitaallasten zijn geraamd op € 17.683 per jaar. Door te besluiten niet tot uitvoering over te gaan, komt het krediet te vervallen. De kapitaallasten vervallen dan ook. Wel zal het reeds bestede bedrag van (afgerond) € 71.000 in één keer ten laste van de exploitatie komen in het betreffende boekjaar.

3.3 Kruising Warder en Kitesurflocatie Edam-Zuid

3.3.1 Stand van zaken

Het definitief ontwerp is gereed, de participatie is afgerond en de omgevingsvergunning en watervergunning zijn verleend. Op 26 augustus 2022 is door de provincie Noord-Holland afgerond 114K subsidie beschikt. Naar verwachting is de dijkversterking bij Warder in de loop van 2025 gereed en kan deze meekoppelkans aansluitend worden uitgevoerd.

De scope van meekoppelkans kitesurflocatie Edam-Zuid is een buitendijkse trap. Het ontwerp is gereed en na gereed komen van de dijkversterking (in de loop van 2025) aangelegd worden. Participatie moet nog plaatsvinden maar is gezien de locatie beperkt.

3.3.2 Probleemstelling

De in maart 2021 vastgestelde projectkosten van de meekoppelkansen zijn in verband met diverse gebeurtenissen in de afgelopen 2 jaar achterhaald. De kruising Warder is in maart 2023 geraamd op € 264.308. Dat is € 32.000 hoger dan de raming van maart 2021. Voor de trap tbv Kitesurflocatie wordt geen prijsstijging verwacht.

3.3.3 Oplossingsrichtingen

Voorgesteld wordt om in te stemmen om de Kruising Warder te realiseren. Er is € 114.00 subsidie beschikt en de participatie is afgerond. Eerder was rekening gehouden met € 87.563 subsidie, de beschikking is € 26.437 hoger uitgevallen. Door prijsstijgingen in de afgelopen 2 jaar dient het krediet met € 32.000 te worden opgehoogd. Voorgesteld wordt om in te stemmen met realisatie van de Kitesurflocatie, dit deelproject past binnen vastgestelde krediet.

4. Verbinding zeesluis Edam

De zeesluis in Edam vormt in de door de alliantie te realiseren doorgaande fiets-/wandelverbinding een knelpunt voor fietsers, waardoor ongeveer 2 km omgefietst moet worden. Het vormt ook een mooie noord-zuid verbinding voor de eigen inwoners.

In het raadsvoorstel van 10 oktober 2019 is voorgesteld om “scenario 2” in te brengen in het APRK. De verbinding Zeesluis was onderdeel van dit scenario waarbij uitgangspunt was dat gemeente een faciliterende rol heeft. Bij een faciliterende rol komt het initiatief van elders en ziet gemeente het belang om dat mogelijk te maken. Uitganspunt was dat het recreatieschap een regisserende rol heeft. De raad heeft via een amendement besloten om scenario 3 inclusief de steiger Etersheim in te brengen in het APRK. De verbinding Zeesluis is geen onderdeel van dit scenario. Met dit besluit is de faciliterende rol aan dit deelproject komen te vervallen. Omdat het recreatieschap zonder financiële bijdrage van de gemeente de financiering niet rond heeft gekregen is het project eind 2019 on hold gezet.

In de raadvergadering van 26 januari 2023 is een motie aangenomen waarin het college wordt opgeroepen om een haalbaarheidsonderzoek naar een loop-en fietsverbinding over de Zeesluis Edam te doen en een financieringsstrategie te bepalen en dit voor te leggen aan de gemeenteraad. De motie was aanleiding voor het college het recreatieschap te benaderen en nieuw leven in te blazen. Het recreatieschap heeft het plan van aanpak gereed. Het project wordt ingeschat als kansrijk. Het hoogheemraadschap, de eigenaar van de zeesluis, ondersteunt het initiatief en er zijn verkeerstechnisch geen grote belemmeringen. De participatie met de omgeving moet nog worden opgestart. De raming is nog niet geactualiseerd. Omdat ook voor het recreatieschap verkrijging van subsidie vanuit het APRK onzeker is geworden wordt gekeken of de vervoersregio kan bijdragen. Voor de gemeente zou het dan gaan om een financiële bijdrage om de verbinding over de Zeesluis door het recreatieschap mogelijk te maken.

5. Overige ontwikkelingen

Veenus
Het hoogheemraadschap is momenteel bezig met de voorbereiding voor het terugplaatsen van het beeld Veenus ter hoogte van de ingang van het pad naar de molen Etersheimerbraak. Het plan is om een deel van de bestaande waterkering niet te verwijderen maar in de onderberm van de nieuw aan te leggen waterkering te laten liggen. Op deze “oude dijk” wordt dan het beeld geplaatst en kijkt ze over de nieuwe waterkering heen naar het Markermeer. Daarnaast is de gedachte om deze oude dijk aan één zijde verticaal af te graven, zodat de opbouw van de dijk zichtbaar wordt. In combinatie met het beeld Veenus vormt dit voor publiek een interessant en educatief geheel. Momenteel is het schetsontwerp gereed en wordt gekeken of het technisch uitvoerbaar is. Het hoogheemraadschap bekijkt of ze de aanleg kunnen financieren. Gemeente is eigenaar van het beeld en neemt, mogelijk in samenwerking met het recreatieschap, het onderhoud voor haar rekening. Zodra er meer bekend is, wordt de raad met een RIB hierover geïnformeerd.

Herinrichting Noordeinde
Na de dijkversterking van module 10 langs het Noordeinde ontstaat er tussen de huidige weg met voetpad en het Markermeer een berm ongeveer 11 meter breed. Deze extra ruimte biedt kansen om het Noordeinde voor bewoners, auto’s, fietsers en voetgangers mooier, veiliger en nog toegankelijker te maken. Ook kan het Noordeinde conform het HIOR worden ingericht, vergelijkbaar met het Zuideinde. Tijdens de bewonersbijeenkomst van de dijkversterking werd door de bewoners aan gemeente verzocht om met hun in gesprek te gaan over de inrichting van de openbare ruimte aansluitend op de dijkversterking. Op 27 maart was de eerste klankbordbijeenkomst, bestaande uit 7 aangemelde bewoners. Met elkaar zijn de eerste ideeën uitgewisseld over de inrichting van het nieuwe ruimtebeslag. Om te komen tot een schetsontwerp gaat de gemeente met de beperkingen waaronder dijkstabiliteit, verkeersveiligheid en damwand in overleg met interne adviseurs, beheerders en HHNK. Zodra er meer bekend is, wordt de raad met een RIB hierover geïnformeerd.